

Nr 506

Av herr **Hedlund m. fl.**, *angående den statliga lokaliseringspolitiken.*

(Lika lydande med motion nr 429 i Första kammaren)

Statskommunala beredskapsarbeten

Det statliga bidragsstödet för uppförande av industribyggnader i kommunal regi har haft stor lokaliseringspolitisk betydelse. Under 1963—1964 har statliga bidrag utgått till detta ändamål med 94 milj. kr. (det totala investeringsbeloppet inkl. bidragen 235 milj. kr.). Härigenom uppnåddes varaktig sysselsättning för 7 100 personer inom områden med brist på arbetstillfällen. Därutöver var 1 500 à 2 000 personer sysselsatta med arbeten för industribyggnaders uppförande

Innevarande budgetår får enligt riksdagens tidigare beslut ett belopp av 50 milj. kr. utnyttjas som bidrag för uppförande av industribyggnader i lokaliseringspolitiskt syfte. Dessa medel är redan ianspråktagna. Arbetsmarknadsstyrelsen har därutöver ett 50-tal ansökningar från kommuner för vilka statsbidragskostnaderna kan beräknas till 24 milj. kr. Styrelsen har i sin framställning till regeringen framhållit att industribyggnaderna i form av statskommunala beredskapsarbeten visat sig ha stor lokaliseringspolitisk betydelse. En anslagsförstärkning med 25 milj. kr. innevarande budgetår är enligt arbetsmarknadsstyrelsens bedömning behövlig, om man inte skall tvingas avbryta den framgångsrika lokaliseringsverksamhet som styrelsen igångsatte våren 1963. Med hänsyn till fjolårets principbeslut av riksdagen om begränsning av lokaliseringsbidraget till 60 milj. kr. per år, har arbetsmarknadsstyrelsen inskränkt sin framställning om tilläggsmedel för ändamålet till 10 milj. kr. Förslaget har upptagits i propositionen nr 2.

Begränsningen av tilläggsmedlen till 10 milj. kr. betyder alltså enligt arbetsmarknadsstyrelsens egen bedömning, att den framgångsrika lokaliseringsverksamheten inte kan fortsätta på önskvärt sätt. Denna konsekvens måste enligt vår mening undvikas. Tilläggsmedel med 25 milj. kr., som arbetsmarknadsstyrelsen i realiteten funnit nödvändiga, kan beräknas ge varaktig sysselsättning i industrier åt cirka 2 000 personer och vid uppförande av industribyggnader sysselsättning åt cirka 500 personer. Enligt vår mening bör tilläggsmedlen för uppförande av industribyggnader få utgöra 25 milj. kr., innebärande att sammanlagt 75 milj. kr. får utnyttjas innevarande budgetår för ändamålet.

Departementschefen understryker i statsverkspropositionen, elfte huvudtiteln, angelägenheten av att man beträffande beredskapsarbetena söker finna

mindre kostnadskrävande objekt än vägbyggen. Dagsverkskostnaden för vägbyggen kan beräknas till 450 kr. Motsvarande kostnader vid uppförande av industribyggnader torde röra sig mellan 500 och 700 kr. Härav utgår i statsbidrag i genomsnitt en tredjedel, dvs., cirka 200 kr. En utökning av insatserna från staten för uppförande av industribyggnader är sålunda i överensstämmelse med den strävan till högre sysselsättningseffekt som departementschefen uttalat sig för.

Vårt förslag om ökning av medlen för uppförande av industribyggnader med 15 milj. kr. utöver Kungl. Maj:ts förslag innebär sysselsättning i det aktuella läget för ytterligare cirka 300 personer. Därigenom minskas också behovet av medel för rörelsestimulerande åtgärder.

På grundval av vad vi ovan anfört finner vi det lämpligt, att de 15 milj. kr., som vi förordat för uppförande av industribyggnader utöver Kungl. Maj:ts förslag, ställs till förfogande genom omdisposition av det i propositionen nr 2 föreslagna tilläggsanslaget av 245 milj. kr. till allmänna beredskapsarbeten. Det bör ankomma på Kungl. Maj:t att göra den lämpliga avvägningen mellan de olika utgiftsområdena.

Lokaliseringsbidragen

Enligt den lokaliseringpolitiska reform som 1964 års riksdag antog skall statsbidraget till uppförande av industribyggnader i form av statskommunala beredskapsarbeten ersättas med ett investeringsbidrag till etablering och utbyggnad av företag i första hand inom det s. k. norra stödområdet. Till sådana lokaliseringsbidrag föreslås i statsverkspropositionen under elfte huvudtiteln, punkten C 17, ett reservationsanslag av 60 milj. kr. för nästkommande budgetår. Beloppet är i överensstämmelse med riksdagens principbeslut i fjol.

Vid riksdagsbehandlingen i fjol förordade vi, att anslaget till lokaliseringsbidragen budgetåret 1965/66 skulle upptas med 100 milj. kr., dvs. 40 milj. kr. utöver vad som då blev riksdagens principbeslut. Vår motivering för detta högre belopp var bl. a. att det av arbetsmarknadsstyrelsens uttalanden framgått, att ett anslag av 60 milj. kr. inte svarade mot behovet samt att enligt vår mening sådana aktiva lokaliseringpolitiska insatser borde inriktas även på ett särskilt stödområde i östra Götaland enligt samma grunder som för norra stödområdet. Då dessa motiv fortfarande gäller i minst samma utsträckning, återkommer vi med yrkandet att reservationsanslaget till lokaliseringsbidrag skall upptagas med 100 milj. kr. nästkommande budgetår.

En ökning av anslaget till lokaliseringsbidrag med 40 milj. kr. kan beräknas ge varaktig sysselsättning åt ytterligare 3 200 personer inom områden där det nu är brist på arbetstillfällen. Vid själva industribyggandet kan den ökade sysselsättningseffekten bedömas omfatta cirka 800 man. I motsvarande mån minskas därmed behovet av egentliga beredskapsarbeten och av rörelsestimulerande åtgärder. På grundval härav bör i överensstämmelse med vad vi ovan anfört beträffande de statskommunala beredskapsarbetena den av oss förordade an-

slagsökningen i fråga om lokaliseringsbidragen kunna finansieras genom motsvarande minskning på anslaget till allmänna beredskapsarbeten.

Statliga kreditgarantier i lokaliseringpolitiskt syfte

Det statliga lokaliseringsstödet bör enligt vår mening i första hand utgå i form av lån och bidrag. För att stödet skall få större effekt bör det emellertid även omfatta statliga kreditgarantier. Vid frågans behandling vid fjolårets riksdag förordade vi att det för budgetåret 1965/66 skulle medges statliga kreditgarantier inom en ram av 50 milj. kr. Vi finner anledning att upprepa detta yrkande.

Särskilt stödområde i östra Götaland

Enligt fjolårets riksdagsbeslut har de mera aktiva lokaliseringpolitiska insatserna avgränsats till norra stödområdet. Detta innebär, att andra delar av landet, som enligt kommitténs för näringslivets lokalisering förslag skulle ha kommit i fråga för mera långtgående ekonomiska insatser, ställts utanför och endast i särskilda fall kan få del av ett lokaliseringpolitiskt företagsstöd.

Detta gäller främst de områden i östra Götaland som under en följd av år haft betydande sysselsättningsvärigheter. Föreliggande prognoser pekar på minskande folkmängd i dessa områden. Till fjolårets riksdag föreslog vi, att det statliga ekonomiska stödet i lokaliseringssyfte skulle inriktas på de sysselsättningsvaga områdena i östra Götaland enligt samma grunder som för norra stödområdet.

Vi upprepar detta yrkande. Förslag till geografisk avgränsning av ett sådant östligt stödområde bör skyndsamt upprättas, förslagsvis av det centrala lokaliseringsorganet efter samråd med de regionala instanserna, och utan dröjsmål föreläggas riksdagen.

Med stöd av vad ovan anförts får vi hemställa,

att riksdagen måtte vid behandlingen av statsverkspropositionen, elfte huvudtiteln,

I. anvisa till Allmänna beredskapsarbeten m. m. för budgetåret 1965/66 ett reservationsanslag av 380 000 000 kr. i enlighet med vad som anförts i motionen;

II. anvisa till Lokaliseringsbidrag för budgetåret 1965/66 ett reservationsanslag av 100 000 000 kr.; samt

III. besluta att statliga kreditgarantier i lokaliseringpolitiskt syfte må medges för budgetåret 1965/66 intill ett belopp av 50 000 000 kr.

Stockholm den 27 januari 1965

Gunnar Hedlund

Nils G. Hansson

S. G. W. Wahlund

i Skegrie

Gustaf Svensson

Harald Larsson

i Vä

i Hedenäset